

zaaknummer 2014 W 1186 (3)

28 augustus 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken advocaat
te Breda,

tegen:

[burgerlijke naam] (broeder [naam]),
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga
(hierna ook te noemen: de Congregatie).
juridisch adviseur: mr. A.M.W. Verdegaal, advocaat te Rosmalen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 september 2014.

Op 8 oktober 2014 is een brief binnengekomen van mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken. Op het klaagschrift is een aanvulling binnengekomen op 31 oktober 2014.

Op 26 november 2014 is een brief binnengekomen van mr. A.M.W. Verdegaal ontvangen.

Bij brief van 5 december 2014 is namens de voorzitter van de Klachtencommissie een brief verzonden naar mr. Verdegaal, met afschrift aan mr. Van Berckel-van der Rijken.

Op 27 januari 2015 is op de griffie een verweerschrift binnengekomen van aangeklaagde. Op 25 februari 2015 is een reactie op grond van artikel 12.2 van de Procedure bij de griffie binnengekomen van broeder [naam], algemeen overste van de Congregatie.

Op 19 maart 2014 is er een brief bij de griffie binnengekomen van mr. Van Berckel-van der Rijken, voornoemd.

Op 21 juli 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de klacht is behandeld en waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Klager heeft zijn standpunt toegelicht en werd bijgestaan door mr. Van Berckel-van der Rijken, voornoemd.

Aangeklaagde is verschenen en werd bijgestaan door mr. A.M.W. Verdegaal.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gezin van [aantal] [kinderen] en is zelf de middelste. De thuissituatie van klager was verre van optimaal. Klager is in zijn jonge jeugd, tot zijn tiende levensjaar, seksueel misbruikt door zijn [familielid]. Zijn ouders zijn [aantal] maal gescheiden, maar kwamen ook weer bij elkaar. Aanleiding van de eerste scheiding was dat de [familielid] van klager door de politie was opgepakt vanwege seksueel misbruik van een vriendinnetje van klager. Dat was voor de [familielid] van klager echt de limiet. Maar de [familielid] van klager beloofde beterschap en toen zijn de ouders van klager weer bij elkaar gekomen. Vervolgens is het gezin vanwege het werk van de [familielid] van klager veelvuldig verhuisd naar verre landen, om daar ook steeds weer na korte tijd weg te gaan. Klager vermoedt dat zijn [familielid] op de hoogte is geweest van het misbruik door [familielid], maar het ontkende. Ook het jongste [familielid] van klager werd door zijn [familielid] misbruikt. Toen klager 11 was, gingen zijn ouders definitief uit elkaar. Klager heeft toen tijdelijk met het gezin bij zijn [familielid] gewoond. Na ongeveer een jaar speelde het overlijden van de [familielid] van zijn [familielid]. Dit was een enorme klap voor [familielid]. [familielid] kon de zorg voor de kinderen niet meer aan en klager kwam tijdelijk in een pleeggezin. Daar is klager wederom geconfronteerd met seksueel misbruik. Klager heeft daarna nog een korte tijd bij zijn [familielid] gewoond en is uiteindelijk op [internaat] geplaatst. De [familielid] van klager had het te druk met zijn werk en zijn nieuwe [partner] en [familielid] en de [familielid] van klager was opgenomen geweest in een psychiatrisch ziekenhuis en zodanig in de war dat [familielid] de zorg voor de kinderen niet langer aankon. Om die reden werd klager samen met zijn twee broers op [internaat] geplaatst. Klager kwam daar in de brugklas.

2.2. Aangeklaagde was een van de groepsleiders van de brugklasgroep. Aangeklaagde was in de ogen van klager een knappe, slanke, donkere jongen. De herinneringen van klager aan die periode zijn beelden van seksueel misbruik in een badkamer onder de kapel in een aparte ruimte naast de douches waar klager zich gewoonlijk waste. Wat er precies gebeurd is, zou klager niet in detail kunnen zeggen. Hij heeft veel pijnlijke herinneringen van vroeger aanvankelijk volledig verdrongen. Wel krijgt hij soms herbelevingen en heeft hij nog oude droomfragmenten door zijn behandeling. In de beelden die klager heeft, gaat het om lichamelijk strelen en betasten van de geslachtsdelen en het benaderd worden door een erg opgewonden man, die zo tot een orgasme komt. De badkamer onder de kapel was de plaats waar een en ander plaats vond.

2.3. Klager heeft na de brugklas nog [aantal] jaar op [internaat] gezeten. Daarna is hij van school gestuurd doordat klager zich steeds meer ging verzetten tegen de gang van zaken op [internaat] en onhandelbaar werd. Klager is vervolgens naar de middelbare school in [plaats] gegaan, waar hij wisselend woonachtig was bij zijn [familielid], zijn [familielid] en de ouders van zijn toenmalige vriendin, zijn school afmaakte. Er volgde een tijd van werk, studie en militaire dienstplicht. Klager dronk veelvuldig alcohol en vluchtte in softdrugs. In het najaar van [jaartal] ging het niet goed met klager. Klager is toen opgenomen geweest in de [psychiatrische instelling] in [plaats].. Men had daar de indruk dat klager mogelijk schizofreen zou zijn, maar klager dacht daar heel anders over. Klager is weggegaan en heeft vervolgens individuele hulp gezocht en gevonden bij [naam], een psychiater die zich mede had verdiept in de analytische psychologie van [naam psychiater].

2.4. In [jaartal] is klager getrouwd en werd de eerste [kind] geboren. In [jaartal] en [jaartal] volgden nog twee [kinderen]. Na een bijna afgeronde [studie] is klager in [jaartal] gaan werken in de [sector] als [functie]. Het leven verliep goed en er waren geen bijzonderheden. Klager had af en toe contact met zijn ouders, alhoewel klager dat wel lastig en moeizaam

vond. Klager drukte de herinneringen aan het misbruik ver weg en leidde een relatief gelukkig leven. In [jaartal] werd het klager te veel. Hij raakte arbeidsongeschikt vanwege een arbeidsconflict en psychische problemen, achteraf samenhangend met het verdrongen verleden wat opgeroepen werd door vergelijkbare problematiek bij sommige [werk gerelateerde doelgroep]. Sinds [jaartal] is klager volledig afgekeurd en ontvangt klager een WAO-uitkering. In [jaartal] zijn de ouders van klager vlak na elkaar overleden. De ontkenning van het misbruik heeft ertoe geleid dat er geen contact meer is met familie, klager wordt als “gestoord” gezien, en de oorzaak van de breuk in de familie. In de loop van de tijd krijgt klager steeds meer herinneringen aan het misbruik terug. Hij droomt er ook over en hij ziet zich geplaatst in verschillende situaties bij de broeders van [internaat]. Klager heeft veel last van de herbelevingen. De behandelend psychotherapeut geeft aan dat er sprake is van een complexe PTSS.

2.5. Het doel van deze klachtenprocedure is voor klager om zijn verhaal te kunnen doen, erkenning te krijgen en vervolgens het hoofdstuk voor zichzelf te kunnen afsluiten. Klager wil daarnaast ook dat zijn verhaal de klachten van andere klager ondersteunt.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft in zijn verweerschrift gesteld dat hij het juvenaat en noviciaat in [plaats] heeft gevolgd en dat hij op 18-jarige leeftijd, in [jaartal], werd ingekleed. Tot [jaartal] was aangeklaagde [functie] in verschillende instellingen van de Congregatie, en daarna werd aangeklaagde groepsleider. Aanvankelijk in [plaats], maar vanaf [jaartal] op [internaat]. Aangeklaagde heeft verder gesteld dat hij zich nog goed kan herinneren dat klager bij hem in de groep zat op de Aula. Klager was een aanhankelijke jongen die vaak gezelschap zocht, en zich als het maar even kon, tegen aangeklaagde aan vleide. Ze kregen een goede band, maar aangeklaagde raakte er ook van in de war. Op een dag toen aangeklaagde, zoals gewoonlijk toezicht hield bij het douchen van de jongens van de Aula, kon hij zich niet meer beheersen en is hij het douchehokje van aangeklaagde in gegaan. Daar heeft hij klager gestreeld en zijn geslachtsdelen betast. Aangeklaagde herinnert zich niet dat hij, zoals in het klaagschrift staat, daarbij tot een orgasme kwam. Hij weet wel dat het contact eenzijdig was, hij heeft klager niet gevraagd ook iets bij hem te doen. Deze gebeurtenis heeft zich daarna op dezelfde wijze nog tweemaal herhaald. Aangeklaagde heeft, na een cursus [naam cursus] die hij volgde in datzelfde schooljaar, voor zichzelf besloten dat dit nooit meer zou gebeuren. Om herhaling te voorkomen heeft aangeklaagde in de jaren daarna consequent alle fysieke contacten met pupillen weten af te houden. Aangeklaagde heeft verder gesteld dat hij het zeer betreurt wat er destijds is gebeurd en dat hij zich erg schaamt. Het had nooit mogen gebeuren. Aangeklaagde ziet in dat hij misbruik heeft gemaakt van zijn macht als groepsleider en van het vertrouwen van aangeklaagde, die toen pas 12-13 jaar oud was. Bij deze wil aangeklaagde aan klager zijn oprechte verontschuldigungen aanbieden voor hetgeen hij hem destijds heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Voor de Klachtencommissie is aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager op drie verschillende momenten heeft gestreeld en betast aan zijn geslachtsdelen. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de oprechte verklaring van klager zowel in het klaagschrift alsook ter zitting. Daar komt bij dat aangeklaagde zowel schriftelijk als mondeling op de zitting heeft bevestigd dat voorgaande seksuele handelingen hebben plaatsgevonden.

4.4. De klachtencommissie heeft met veel waardering kennisgenomen van de opstelling en de erkenning van het gebeurde door aangeklaagde. Niettemin moet worden vastgesteld dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. De Klachtencommissie zal zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Aangeklaagde heeft daartoe een eerste stap gedaan door zowel in zijn verweerschrift als ook ter zitting spijt te betuigen.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 augustus 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.